

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA „DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA.“

MONATA

GAZETO.

La »Kroata Esperantisto« aperas la 15^{an} de ĉiu monato.

Abono:

1 jaro (12 numeroj) K 3.-
1/2 » (6 numeroj) K 1.50
Por unuiganoj jara abono K 2.-

Redakcio kaj Administracio:
Boškoviĉeva ulica br. 13.

Redaktorino: Danica de Bedeković.

Reklamo:

1 paĝo K 25 1/4 paĝo K 7
1/2 » » 13 1/8 » » 4
kun unufoja apero.
Por 7-12 anoncoj 25% rabato.
Po linioj laŭ interkonsento.

SADRŽAJ: Alvoko al la tuta Esperantistaro — Kongresu u Barceloni. — La Simbolo de l' amo, od Marije Hankel. — O kongresu u Pragu — Društvene vijesti. Napredovanje esperantskoga pokreta. — Bibliografio. — Aforismoj. — Humorajoj.

FELIETONO: Nokto apud la preĝejo. Kroate verkis P. M. Barbarić, esperantigis Ivan Stalzer.

ALVOKO AL LA TUTA ESPERANTISTARO.

Ĉiu Esperantisto scias, ke D-ro Zamenhof naskiĝis en Bjelostoko la 15-an de Decembro 1859; sekve, la 15-an de Decembro de l'nuna jaro 1909, li estos 50-jara. Estas tute neeble, ke ni ne festu solene la 50-an datrevenon de la naskiĝtago de nia glorea Majstro. Mi ja proponas, ke la 15-an de Decembro 1909, ĉiu Esperantista grupo granda aŭ malgranda, en Afriko, Ameriko, Azio, Eŭropo aŭ Oceanio, organizu specialan feston por tiu ĉi datreveno. Tiumaniere en la tuta mondo la saman tagon la tuta Esperantistaro tutkore kaj respektplene glorigos la Elpensinton de nia karega Esperanto. Mi kredas, ke ĉiuj samideanoj varme aprobus mian ideon, kies efektiviĝo estas tre facila. Komprenoble, organizos ĉiu grupo tian feston, kia plaĉas al ĝi. Organizotaj povas esti festeno, koncerto, balo, ekskurso, parolado, aŭ alia afero. Ĉiu festos laŭ sia preferata maniero. Estus ankaŭ dezirinde, ke dum la festo, ĉiu grupo sendu al nia kara Majstro telegramon aŭ leteron, aŭ poŝtkarton por esprimi sian fideiecon kaj sian dankemon.

Jen estas la propono, kiun mi faras al la Esperantistoj. Mi esperegas, ke ĝi estos akceptata, kaj ke la 15-an de Decembro 1909 estos grava dato en nia historio.

René Beck,

Sekretario de l' Esperantista Federacio
de Centrokcidenta Franclando.

KONGRESU U BARCELONI.

U zadjem smo broju donijeli samo kratki izvještaj o kongresu u Barceloni, zato donasamo prema našemu obećanju u današnjemu broju opsežniji opis.

OFICIJALNI SASTANCI.

Već **subotom** 4. rujna bje dr. Zamenhof dočekan od oblasti. Sprovađahu ga mjesni odbor »Konstanta komitato« i članovi akademije. Predvođena od

gradskih jahača, odvezla se povorka do gradske vijećnice, gdje je dočekao i srdačno pozdravio goste načelnik grada. Slijedio je doček zastupničke komore, pa generala i namjesnika provincije.

U nedjelju započeo je već ranim jutrom esperantistički život. Balkoni bijahu okićeni tapetama i esperantskim barjacima. Po ulicama, u kavanama, restauracijama i svuda čula se simpatična esperantska riječ. U 9 sati prije podne bilo je u palači lijepih umjetnosti otvorenje Akcepteja, gdje je svaki posjetilac kongresa dobio prekrasnu ilustriranu kongresnu knjigu, kongresni znak i t. d. I esperantske zastave dijelile se onima, koji su ih bili unaprijed naručili. Ove su zastave izvjesili članovi kongresa na prozorima svojih stanova.

Poslije toga obavljale se službe božje. Katolicima je esperantski propovijedao opat Richardson i blagoslovio sakupljene Esperantiste u ime sv. oca pape. Protestantima propovijedaše pastor Rust.

U 11 sati nagnuše Esperantisti u prekrasnu dvoranu »Belas Artes«, da pozdrave dra. Zamenhoga.

Zapravo bje kongres otvoren skupštinom u ponedjeljak u 10 s. prije podne. Dvorana i galerije bijahu dupkom pune, na oveličanom podiju stajaše kongresni barjak (na kojemu bijahu uvezena imena kongresnih gradova) i ogromno poprse dra. Zamenhoga. U 11 i četvrt unišao je dr. Zamenhof sa oficijalnim delegatima raznih oblasti i pojedinih zemalja. Dugotrajno klicanje zarilo je dvoranom. Pozdravni govor dra. Zamenhoga dao je povoda oduševljenome klicanju, a gradska glazba zasniva himnu esperantsku. Prisutnici su pjevajući pratili glazbu uz frenetičko povlađivanje.

Dr. Mybs, koji je uz dra. Kandta, dra. Arnholda i g. Petrola oficijalno zastupao Njemačku, predao je (kao predsjednik zadnjega kongresa u Dresdenu), nakon kratkoga pozdravnog govora predsjedanje V. kongresa g. Pujulà y Vallès-u (zamjenik g. Zabadelli). Pujulà izvijesti, da imade u samoj Barceloni preko 3000 Esperantista, po prilici još jedamput toliko, koliko u čitavoj Španiji. Odaslaše se brzojavi kralju španjolskome, koji je bio začasnim predsjednikom kongresa, zatim Don Karlosu, zemalj. vladi, saskomu kralju (kao protektoru posljednjega kongresa u Dresdenu) i t. d. Pozdravni govori dra. Zamenhoga, (koji je nosio posebni po samome odboru u skupocjenoj izradbi darovani kongresni znak) i gospodina Layreta, načelnika grada Barcelone, bijahu od prisutnika primljeni s velikim oduševljenjem.

LA SIMBOLO DE L'AMO.

Verto kronita de la Floraj Ludoj en Barcelono.

Rozujo sovaĝa, simbolo de l'amo,
En vintro vi staras sen ia ornamo!
En kampo vi nuda ĉagrenas dezerte.
Rozujo, malvarmo mortigos via certe.

Mallaŭte tre dolĉa voĉeto eksonas:

- »Silentu, silentu, mi dormon bezonas,
- »Min nutras denove patriĉo la tero.
- »Pacience atendas mi ĝis la somero.

Dormantan rozujon printempo vekigis,
Somero ĝin riĉe kaj bele florigis.
Ho, donu al mi nun kroneton helfloran,
Girlandon balancan kaj brilekoloran!

- »Ne tuŝu, ne ŝiru floranon, la mian,
- »Mi pikos, mi vundos la manon, la vian.
- »Pro amo mi miajn floretojn defendos.
- »Pro amo mi miajn pikilojn forsendos.

Al vento ĝi florofoliojn oferis,
Aŭtune la fruktoj fiere aperis:
Rozujo, simbolo de l'amo vi restas,
Pacience, alloga, kuraĝa vi estas

Sino Marie Hankel.

Govorilo je još preko 25 zastupnika različitih narodnosti i jezika. Službeno bijahu zastupane zem. vlade Belgije, Norveške i Saveznih država. Delegat Sav. država američkih izvjestio je, da se broj Esperantista u njegovoj zemlji, koji pred godinu dana dosiže tek oko 500, do sada više nego podeseterostručio. Službeni zastupnik Valencije pozvao je sve Esperantiste, da posjete Valenciju i tamošnju izložbu. Za Njemačku govorio je dr. Arnhold, koji je napose zahvalio kongresistima od prošle godine, koji su mnogo doprinijeli napredovanju Esperantizma u Njemačkoj. G. Privat, zastupnik Esperantista iz Švicarske mogao je izvjestiti, da nema stranca, koji bi ostavio njegovu zemlju, a da nije čuo o Esperantu. Zastupnik »Esperanta Asocio« iz Saveznih država, pozvao je već sada, da se što brojnije posjeti budući svjetski esp. kongres u Washingtonu »Svaki od vas«, reče, »ima sigurno rođaka u Americi. Ta u mome rodnom gradu Chicagu imade više Niemaca, nego u ikojem gradu Njemačke i više Čeha nego u ikojem gradu Češke — izuzevši Prag — dakle: venu al ni multenombre por vidi viajn parencojn!»

Prvu sjednicu završi dr. Zamenhof, spomenuvši se lijepim riječima i danske Esperantistice i delegatkinje gđice. Schröder, koja je putem na kongres u Švicarskoj umrla.

Poslije podne bila je druga sveopća sjednica, gdje je slijedilo još nekoliko pozdravnih govora, na pr. govor oficijalnoga odaslanika francuskog saveza za trgovinu i industriju.

U trećoj općoj skupštini (četvrtak), koja je kao i sve slijedeće bila u svečanoj dvorani sveučilišta, prispješe razni brzozavi, kao brzozavi kralja, pojedinih ministara, cjelokupnoga ministarstva, Dra Kroite (zemaljskoga zastupnika predzadnjega kongresa u Dresdenu iz Japana) i drugih. U toj se skupštini raspravljalo važno pitanje. Poznato je, da »Konstanta komitato de la Kongresoj« i »Lingva komitato« u esperantskome »Centra Oficejo« u Parizu imadu svoj sekretarijat, koji izdaje i naše esp. službeno glasilo: »Oficiala Gazeto Esperantista«. Potrebni za to novac namaknuše dosele požrtvovalni prijatelji esp. pokreta. Uvijek se

FELIETONO.

NOKTO APUD LA PREĜEJO.

Kroate verkis P. Mladen Barbarić, esperantigis Ivan Stalzer.

Bela nokto ellogis min el mia monaĥa ĉambreto. Kun rozario en la mano iris mi tra mallumaj kaj mistikaj monaĥej-koridoroj en la grandan korton de sankta Johano Kapistrano. Disrompitaj ŝtonoj de malnovaj monumentoj malhelaj preĝejmuroj, masono fermita kriptopordo, — kaj ĉio tio envolvita en luna duonlumo, magnetike influis je mi, kaj eĉ nevolante mi sidigis sur ŝtonan kolonon . . . Post iom da tempo miaj fingroj ĉesis antaŭenpuŝi la rozarierojn, kaj la penso ekflugis sur flugiloj de l' fantasio netravideblan estintecon . . .

Antaŭ mi malluma kaj malvarma kriptoj. Jarcentoj entombigis gigantojn en ĝin. Ne ekzistas sub la suno tiuj ruĝaj lipoj, kiuj el propra memoro eĉ paroleti povus pri ili graciaj kaj sangaj, sed gravaj en la tragikaj partoj de l' kroata historio . . . Jarcentoj entombigis ilin, por ke ili en kvietaj sonĝoj forgesu siajn sangajn vestaĵojn, kiujn ili honorplene portis dum sia tuta estado en la mondo. Oĝi entombigis ilin en tiun unikan azilon de l' paco por ke ili ripozu kaj ke ili nur iafoje duonvekiĝu pensante al iu per pli helaj literoj enskribita jaro de l' propra biografio. Nudaj muroj, grandiozaj kolonoj, kaj ĉiuj aliaj jam ruinigitaj kunmetitaĵoj de l' humila gota stilo en la preĝejo estas malvivaj atestantoj de l' gloro kaj doloro ilia. Ili estas kaduka saliko, kiu mute je l' tero kliniĝis, kaj eble nur dum la mistika nokta regado povas elegie rakonti pri la famo de l' putritaĵo kiu estas en la tombo . . .

osjećala potreba, da budu na internacionalnim kongresima oficijalni zastupnici svega »esperantistaro« ili bar sviju zemaljskih saveza, koji bi bili ovlašteni stvarati stalne i mjerodavne zaključke. Zato je predložio g. Chavet (koji je uz gdu. Pujulà bio perovodom), da se stvori organizacija, koja bi imala zastupati cjelokupne Esperantiste ili bar one, koji se brinu oko usavršivanja jezika. Ovaj »reprezentantaro« imao bi se brinuti i za novčana sredstva, koja potrebuje »Centra Oficejo«. No za čudo ne bje taj prijedlog jednoglasno prihvaćen, već stvar bude odgođena, a na konačnoj sjednici jednoglasno prihvaćeno ovo: »La kvinakong reso de Esperanto esprimas la deziron, ke la diverslandaj societoj por la propagando de Esperanto kreu per proporcia balotado »Internacian Konsilantaron«, por sorgi pri la financaj rimedoj de niaj oficialaj institucioj. (Lingva Komitato kaj Konstanta Komitato de la Kongresoj). En tiun konsilantaron oni elektos unu anon por po mil anoj de propagandaj societoj.«

U subotu, kao posljednji dan kongresa, bile su još dvije opće sjednice. Prije podne izvjestio je predsjednik »Lingva Komitato« i »Akademio«, rektor sveučilišta u Dijonu, Boirac o radnjama prošle godine i o radu u 4 sjednice za vrijeme kongresa. Stvorene bjehu tri sekcije: »Sveopći rječnik« s predsjedj. prof. Carthom, Pariz. »Gramatika« s predsjedj. g. Grabowskijem, Varšava i »Tehnički rječnik« s prof. de Sausure, Genf. Po prvoj sekciji izdan je prvi »Aldono al Universala Vortaro«, koja se radnja nastavlja, tako da se Esperanto bogatsvom riječi svake godine usavršuje. U sjednicama »Lingva Komitato« radilo se i ob ovim prijedlozima: 1. da se temeljeni rječnik ne tumači više u 5 jezika, već samo u Esperantu; 2. da se sabiru riječi iz novoizašlih esper. knjiga; 3. da se ustanovi premija, koju bi Akademija imala izdati za djela, koja se odlikuju čistoćom stila. Dalji prijedlog »L. K.« bijaše, da se još prije budućega kongresa izaberu 2–3 nova člana, među njima jednoga zastupnika »Saveznih država Am.«

Iza toga izvjestio je general Sebert, predsjednik »Konstanta Komitato« o dosadašnjim ustanovama glede budućih kongresa. Slijedeći kongres (1910.) imati u Washingtonu, onaj g. 1911. već je otprije obećan Belgijancima za Ant-

* Vidi »Bibliografija«.

Malpeza venteto trablovadis palan lunlumon, kiu ekversigis super tiu mistera regiono, portante al sudaj regionoj kune kun sia magia kanto, odorkomplekson en la brusto. Ŝajnis al mi unue, kvazaŭ mi estus apud ies katafalko, en nigra hele lumigita salono, plena je malfermitaj floroj, ŝajnis al mi kiel se mi vidus kaj aŭdus virinojn preĝantajn pro trankvileco de animo.

... En la apudstaranta kapelo, antaŭ fermita ferĉerko de l' humila monaĥo, sed fama heroo, senmove genufleksas kun klinigita kapo Nikolo Iloĉki. Malkvieta kandellumo kvazaŭ per forto trapenetas fumvualon kaj tute nekutime ludetas kun l' alta frunto de Nikolo Ŝajnas kiel se tiu lumo karece kisas frunton, je kiu tiel ofte, kiel je l' signo de savo, rigardadis l' esperoj de l' tuta regno, antaŭ kiu malheliĝis la lumo de l' kronita duonluno*, kiu meritis, ke oni al ĝi destinu la kronon de la finelspiranta regno bosnia ... Liaj okuloj estas fermitaj, kiel se ili ne povus rigardi neŝatatan realecon de l' renversitaj idealoj. Li akiris grandan aŭtoritaton graudegan potencon, sed tamen ne sentis sin sufiĉe forta, por atingi kion li intencis. Por revivigi la famon de sia patrujo, li volis depreni de l' malĝojigita sklavino Bosnio la ĉenojn, per larmoj malsekigitajn li volis starigi al si tronon sur militejo de l' kruco kaj duonluno, altan tronon, kaj de ĝi ekkrii al tuta kroata nacio: »Tagiĝis por ni.« Tion li sola ne povis, li bezonis Dion, lian helpon. Kaj li trovis ĝin en Johano Kapistrano ... Sed kiam li pensis, ke li estas certa en sia intenco — ĉiuj siaj intencoj falis, ne per paflegoj aŭ glavo: glacia morto enĉerkigis ilin kune kun Johano.

(Daŭrigota)

* La signo de la turka potenco.

werpen. Za dalnje kongrese predložen je **K r a k o v**, da se 25-godišnjica Esperanta proslavi na području poljskoga jezika, koje je područje domovina Esperanta.

Na zaključnoj sjednici u subotu poslije podne bude prihvaćena gore pomenuta rezolucija. Dr **D o r** (Lyon) opet je pokrenuo, da se predloži Dr **Zamenhof** za Nobelovu premiju. Prof. **Saussure** izvijestio je ukratko o djelovanju »**Scienca Asocio**« (vidi dolje). Prof. **Bourlet** (Paris) orisao je na koncu ukratko čitav rad kongresa. Zahvalio je kongresistima, koji su dohrlili sa sviju strana svijeta, pa napose predsjedniku **Pujula**, kao i svim njegovim pomagačima i stanovnicima grada, jer se čitavi kongres može opet označiti novim uspjehom naše stvari. Iza kratkoga zaključnoga govora Dra **Zamenhofa**, u kojem se zahvalio i pozdravio s kongresistima. zaključen bje kongres. (Nastavit će se).

O **KONGRESU U PRAGU** nijesmo primili još opsežnih vijesti. Naše je uredništvo primilo nekoliko srdačnih razglednica od praških kongresista, kao na pr. od naše cij. pretplatnice česke Esperantistice **K. B e r n a r d o v e**, pa od našega člana **V. M i r o š e v i č a** Dalmatinca koji je u ime Hrvata pozdravio kongresiste. Iz njegove karte razabiremo, da je kongres bio veoma posjećen, a osobiti interes pokazale ondješnji trgovci i službeni svijet. Naš »**Kroata Esperantisto**« bio je izložen na odličnom mjestu.

DRUŠTVENE VIJESTI. SOCIETAJ SCIIGO.

Od 1. listop započeli su u Zagrebu novi tečajevi za učenje Esperanta, koje vodi podpredsjednica društva, gđa **Bedeković-Pobjenička** i gosp. stud. jur. **Stalcer**. Tečajevi su srijedom i petkom u 8 sati uveče u **Kačićevoj** ulici 21 I. kat, lijevo.

Na iste dane otvorena je u istim prostorijama počam od 7 sati esperantska čitaonica, u kojoj ima osim esp. knjiga veoma mnogo esp. časopisa čitavoga svijeta i malo ne svi naši tjednici.

DOMAĆI POKRET.

S veseljem opažamo, da interes za esperantizam i u našoj domovini sve više i više raste. Tako primamo vijesti o osnivanju esp. tečajeva i grupa u **Petrovaradinu** (tečaj za gospode i gospodice vodi gđica **Malin**), u **Vrbanji** (činnovnici vrbanjske štedionice), u **Gospiću** (gdje je g. **M. Špicer** esperantski govorio kod osnivanja grupe, pa je tom zgodom urednici našega glasila odaslana razglednica sa mnogo potpisa prisutnika, na kojoj im srdačna hvala!); zatim u **Kostajnici** (gđica **Jožičić**) i **Klanjecu** (g. **Vojković**).

Radujemo se, da su i Hrvati uvidjeli, da učeći taj jezik koristimo ne samo sebi, već i čitavome narodu.

De 1° 1 Oktobro komencis en Zagreb esperantaj kursoj, kiujn gvidas la vicprezidantino de la societo, **Sino Danica** de **Bedeković** kaj stud. jur. **S-ro I. Stalcer**. La instruado estas merkredon kaj vendredon je la 8 horo vespere en la **Kačićeva** ulica No. 21, I. et, maldekstre. kie la samajn tagojn estas malfermata de la 7 h. la esperanta legejo, en kiu troviĝas krom esperantaj libroj multaj esp. gazetoj de la tuta mondo kaj preskaŭ ĉiuj niaj semajnaj gazetoj.

HEJMA MOVADO.

Ni ĝoje rimarkas, ke la intereso por la Esperantismo ankaŭ en nia patrujo ĉiam pli kaj pli kreskadas. Ni ricevis sciigojn pri fondiĝo de novaj grupoj en **Petrovaradin** (kurso per virinoj gvidas **fino Malin**), en **Vrbanja** (la oficistoj de la **Vrbanja ŝparkaso**). en **Gospić**, (kie **S-ro M. Špicer** faris esp. paroladon okaze de la fondiĝo de l' tiea grupo, kaj tiuokaze estis sendata ilustrita karto kun multaj subskriboj de ĉeestintoj al la redaktorino de nia organo, pro kio al ili bonan dankon!); plue en **Kostajnica** (**fino Jožičić**) kaj en **Klanjec** (**S-ro Vojković**).

Ni ĝojas, ke ankaŭ kroatoj konvinkigis, ke lernante tiun ĉi lingvon oni utilas ne nur al si mem, sed ankaŭ al la tuta nacio.

EDZIGO. Ni sciigas plezurege kaj goje pri la edzigo de mia fervora kaj amata sekretario Stevan Vidak kun mia afabla membrino, fraŭlino Anka Stokovič, okazinta je la 9. oktobro. Ni opinias esprimi la pensojn de ĉiuj niaj societanoj, dezirante al la novaj geedzoj ne malheligontan feliĉon. Vivu!

NAPREDOVANJE ESPERANTSKOGA POKRETA IZVAN DOMOVINE.

Ĉeĥka. U Pragu uveden je esperanto sada obligatno i u trgovaĉke škole. Podučavanje je povjereno podpredsjedniku »Bohema Unio Esperantista« g. K. Procházka. — U daĉkom koledaru ĉeskom za g. 1909.—1910. izašla je pod uredništвом g. profesora J. Bradaĉa opsežna gramatika Esperanta, što je veoma simpatieño primljeno od ĉeskoĝa daĉtva. Moĝemo ustvrditi, da nema ĉeskoĝa daĉa, koji ne bi znao ili bar donekle poznao Esperanto. »Ĉeĥi savez Esperantista« udružuje sada veĉ 40 esp. društava. U mjestu Červený Kostelec biła je upriliĉena esperantska izložba. U Vsetonu (Moravská) prirediše Esperantisti izložbu risarija iz londonskih škola. Trgovaĉko društvo »Nove obĉodni museum« organizalo je u Pragu za uĉitelje ferijalni kurs za trgovaĉke znanosti i pozvalo društvo Esperantista »B. U. E.«, da tamo poduĉaje Esperanto. Esper. kurs vodi g. Procházka. — Znamenita knjiĝara F. Topiĉ u Pragu izdaje mjeseĉno katalog novoizašlih djela uz popis esperantskih djela s kratkim izvještajem o njihovu napretku u Esperantu. — Malone dnevice posjeĉuju svakidašnje sastajalište Esperantista u kavani »Union« strani Esperantisti. Savez ĉeĥkih Esperantista pozivlje svakoga stranoga Esperantista, da kupi esp. ilustrirani vodiĉ po Pragu i esp. razglednice, pak da posjeti kancelariju »Esperanto-Oficejo« (ured esperantski), sjedište centralnoga društva »Bohema Unio Esperantista« (»Ĉeĥi Savez Esperantista«) u Pragu (Prag I, Ferdinandova tula 29. Esperanto kafejo Union).

Štajerska Ptuj »Narodna ĉitalnica« u Ptuju priredila je 19. kolovoza u 7 sati uveĉe veliku veselicu u korist esperantskome pokretu u Slovenskoj zemlji sa slijedeĉim programom: Koncertni dio: 1. Na zdar! Udaraju tamburaši. 2. Pozdrav. 3. Slovenujo vi estas bel. Muški zbor. 4. Savski valovi. Udaraju tamburaši. 5. En la krepusko. Muški zbor. 6. Milica. Udaraju tamburaši. 7. Printempo kaj amo. Muški zbor. 8. Sokolska koraĉnica. Udaraju tamburaši. — Prikazivanja: 1. Espero. (Esp. himna) Deklamacija. 2. V pol uri esperantist. Razgovor, priredio Lj. Koser. 3. »Leto 2000 na svetovnem kongresu v Ptuju«, ali »Tukaj se govori esperantski«. Vesela igra u jednom ĉinu. Priredio Lj. Koser. — Ĉisti dobitak namijenjen je »Esperantskomu skladu« za propagandu i štampanje esp. knjiga. — Źelimo našoĝ slovenskoj braĉi sretan uspjeh u svim njihovim pothvatima!

Bugarska. Rušĉuk. Od 29.—31. srpnja bio je ovdje III. bugarskoesperantski kongres, kojemu je prisustvovalo preko 150 bugarskih Esperantista (među njima mnogo gospoda, gospodica i 3 svećenika) sa sviju krajeva bugarske zemlje. Otvoren bje službeno 30. srpnja po g. poruĉniku Silvestrievu, predsjedniku bugarskoga esperantskog društva (Bulg. Esp. Ligo), poslije kojega govorahu gg. Hr. Haralambev i Iv. H. Krestanov. Ovaj potonji pokazao je statistiĉkim podacima veliku rasprostranjenost i raširenost Esperanta na kulturnom istoku i po ĉitavom svijetu. Poslije podne govorio je g. Hr. Popov, prvi bugarski esperantski pobornik. Važna bijaše takoder prisutnost našega poznatog ruskoga istomišljenika g. Evstifeieffa, koji je govorio samo esperantski i svojom rjeĉitošću privukao mnogo opĉinstva. Źakljuĉen bi kongres 31. srpnja po g. D. Kauĉevu, zaĉasnom ĉlanu bugarskog esp. društva. Poslije podne otputovalo je 110 bugarskih Esperantista obojega spola sprovedeni od dvaju rumunjskih delegata (g. Giuglea i Savopola) na kongres u Bukarešt.

Po povratku iz Bukarešta govorilo je više revnih Esperantista javno o Esperantu, koji su govori svuda učinili duboki utisak.

BIBLIOGRAFIO.

PLENA VORTARO Esperanto-Esperanta kaj Esperanto-Franca, verkita de D-ro Boirac, Rektoro de la Dijona Universitato, aŭtoro de Monadologio, Don Juan, Perdita kaj Retrovita, Pri la homa radiado, k. t. p.

Tiu Vortaro celas kolekti ĉiujn vortradikojn troveblajn, ne nur en la diversaj jam aperintaj Vortaroj esperanto-naciaj sed ankaŭ en la sufiĉe multaj Vortaroj naciesperantaj, same kiel en la teknikaj Vortaroj kaj specialaj Terminaroj, eĉ en la verko, de la plej aŭtoritataj literaturistoj. Pri ĉiu vortradiko ĝi provas montri la devenon kaj la veran signifon: pri kelkaj el ili, la unuan proponinton, kaj ankaŭ taksu, sed laŭ la persona opinio de la aŭtoro, la valoron. Apud multaj ĝi liveras serion de la ĉefaj devenantaj vortoj. Tiu unua parto entenas la literon A kaj sekvantajn ĝis L. La dua kaj fina parto, kiu estas nun en presado, aperos antaŭ la fino de Decembro. La tuta libro, zorge presita sur trikolonaj paĝoj, estos la plej kompleta repertuaro, ĝis nun eldonita, de la lingvo Esperanto.

Prezo de la volumo: 4 frankoj, (afrakite) 4 frj 50 c. Specialaj kondiĉoj por ĉiuj aĉetantoj pogrande, firmoj, grupoj, k. t. p.

AFORISMOJ.

Tiu, kiu estas por rampado naskita, ne povas flugi. M. Gorkij.
Pli fortaj spiritoj havas intencojn, kaj malfortaj havas nur deziron.

Kiu estas la plej granda mensogemulo? — Tiu, kiu plej multe parolas pri si. Ĝina proverbo.

Pli granda parto de homoj uzas unupartan de sia vivo por la aliajn igi malfeliĉajn. Ĝina proverbo.

Tradukis: Uroš Avdaloviĉ, instruisto Zavala (Hercegovina) Goethe.

HUMORAĴOJ.

Bona konsilo.

- Kion vi diros pri maj novaj versoj?
- Mi diros nur tion, ke ili estas tre longaj.
- Sed kion vi konsilos ke mi faru?
- Unue vi forigos la unuan duonon.
- Kaj poste?
- Konpreneble, post tio ankaŭ la alian.

Inter du sinjorinoj. (Ne egaleco).

— Kiam mia edzo malsobriĝas vespere, je la sekvonta tago lia vizaĝo estas tute blua, kvazaŭ iu batis lin!

— Kaj kiam la mia malsobriĝas, tiam matene mia vizaĝo estas blua.

MALGRANDA ANONCARO.

(Ĉiufoja presigo de tia anonco kostas 60 helerojn = 25 sd.).

S^{ro} Đuro Vojkoviĉ, apotekisto, Klanjec, Zagorje, Kroatujo, deziras korespondandi per leteroj aŭ ilustritaj poŝtkartoj kun geesperantistoj el ĉiuj landoj, precipe el Bosnujo, sia patrujo.

Poradi premalenoga broja anonca, izlazi ovaj broj bez omota. — S ovim smo listom nešto zakasnili, jer nam nisu prije stigle vijesti o V. kongresu.

